

KARADENİZ'E ÖZGÜ 'KOKULU ÜZÜM', ÇEKİRDEKSİZ ÜZÜM HALİNE GETİRİLECEK

Tarım ilaçsız çekirdeksiz üzümler geliyor

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Ziraat Fakültesi Öğr. Üyesi Doç. Dr. Bülent Köse tarafından yürütülen proje ile hastalıklara dayanıklı, üzerinde tarım ilacı kalıntısı olmayan, çekirdeksiz üzümler geliştirilecek. Karadeniz'e özgü 'kokulu üzüm' de çekirdeksiz üzüm haline getirilerek ticarileştirilecek

OMÜ Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü Bağ Yetiştiriciliği ve Islahı Anabilim Dalı Öğr. Üyesi Doç. Dr. Bülent Köse'den alınan bilgilere göre; 'mildiyö' ve 'külleme' bağcılıkta ekonomik kayıplara yol açan en önemli iki hastalık olarak ön plana çıkıyor. Bu hastalıklar Türkiye'nin hemen her bağ bölgesinde sıklıkla görülüyor. Bu hastalıklarla mücadelede en yaygın yöntem ilaçlama olarak gösteriliyor. İlaçlama sıklığının artması beraberinde kalıntı problemlerini ve ilerleyen dönemlerde kanser vakalarında artışı getiriyor. Tarım ilaçlarının kullanımı insan ve çevre sağlığını tehdit ediyor. İlaç masraflarının yüksek olması, üreticinin maliyet yükünü artırıyor. Zaman zaman yurtdışına ihraç edilen tarım ürünlerinde kabul edilebilir seviyenin üzerinde tarımsal ilaç kalıntısı çıkması durumunda Türkiye'nin imajı kötü etkilendiği gibi, o

ülke pazarına uzun süre ürün gönderilememe tehlikesi yaşanıyor. Bu tip sorunların yaşanmaması için proje yürüten Doç. Dr. Bülent Köse, TÜBİTAK destekli projesinde hem ilaç kalıntıları olmayan hem de hastalığa dayanıklı çekirdeksiz üzümler geliştirecek.

ÇOCUKLARIMIZIN SEVEREK TÜKETTİĞİ BU ÜRÜNLERDE ZİRAİ İLAÇ KALINTISI OLMASINI İSTEMİYORUZ

"Külleme ve Mildiyö Hastalıklarına Dayanıklı, Çekirdeksiz Üzüm Geliştirme Projesi" hakkında bilgi veren Doç. Dr. Bülent Köse, "Projemizin asıl amacı özellikle külleme, mildiyö hastalıklarına dayanıklı ve çekirdeksiz özellikli üzüm çeşitlerinin geliştirme projesidir. Bu bağlamda biz Karadeniz Bölgesinde yetişen ve yöre halkınca sevilen, kokulu üzümlerden daha önceden tescil

ettirdiğimiz 2 çeşidi ana ebeveyn olarak kullanıyoruz. Kokulu üzümler yapısı gereği mantari hastalıklara son derece dayanıklı. Bu yüzden Karadeniz Bölgesi sahil kuşağında ilaçlamaya gerek kalmadan rahatça yetişiyor. Ancak sofralık üzümlere göre yeme kalitesi oldukça düşük. Biz bu kokulu üzümleri ülkemizin milli çekirdeksiz çeşidi olan 'sultani çekirdeksiz', Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü tarafından geliştirilmiş olan 'Tekirdağ çekirdeksizi' ve uluslararası kaliteli bir çeşit olan 'crimson seedless' çeşitleri ile melezliyoruz. Melezleme ile elde edilen üzüm çekirdekleri çimlendiriliyor. Elde edilen melez bitkilerde daha sonra mantari hastalık gelişimini kontrol ediyoruz. Bitkilere külleme ve mildiyö etmenlerini bulaştırıyoruz. Hastalık gelişmeyen ya da zayıf gelişenleri biz

dayanıklı ya da tolerant olarak kabul ediyoruz. Hassas olanları elemine ediyoruz. Hastalıklara dayanıklı olarak tespit edilen genotiplerde DNA izolasyonu yapılarak, biyoteknolojik yöntemlerle markörle tarayarak henüz daha meyvelerini görmeden yaprağından bunların çekirdekli ya da çekirdeksiz olma durumuna belirleyebiliyoruz. Sonraki aşamada da bunların meyve özellikleri incelenecek ve ticari değer taşıyan adaylarda tescil çalışması başlatılacak. Hepimiz malumu üzerine tarım sektöründe tarım ilacı kullanımı çok yaygındır. Kullanmadığımız takdirde ürün alma şansı oldukça zordur. Külleme ve mildiyö hastalığı, bağcılıkta 2 önemli hastalık söz konusudur. Bu hastalıklara karşı biz ilaçlama yapmadığımız takdirde ürün almamız çok zordur. Özellikle gelişim yaşındaki çocuklar ve insan

sağlığı yönünden daha az riskli olan ve sağlıklı üzümler elde edebilmek için bu projeyi önerdik" dedi.

'KOKULU ÜZÜM' ÇEKİRDEKSİZ OLACAK

Proje kapsamında kokulu üzümleri çekirdeksiz üzüm haline getireceklerini belirten Doç. Dr. Bülent Köse, "Projenin ana ürünü olan 'kokulu üzüm' Karadeniz Bölgesi sahil kesiminde yaygın olarak yetişmektedir. Nemli ve yüksek iklim şartlarına bağlı olmasına rağmen bu bölge mantar hastalıklarına karşı oldukça dayanıklıdır. Bu sebeple biz kokulu üzümleri çekirdeksiz üzüm çeşitleriyle melezleyerek daha iyi tüketilebilir, ticari değeri yüksek çeşit elde etmek istiyoruz. Çocuklar çekirdeksiz çeşitleri çok seviyor. Onların severek tükettiği bu ürünlerde biz zirai ilaç kalıntısı olmasını istemiyoruz" diye konuştu.